

**LIETUVOS RESPUBLIKOS LIETUVOS BANKO ĮSTATYMO NR. I-678 8, 11, 21¹, 42
STRAIPSNIŲ, 1, 3 PRIEDŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 2¹ PRIEDU
ĮSTATYMO PROJEKTO IR SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PAKEITIMO ĮSTATYMŲ
PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Finansų ministerija parengė Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 8, 11, 21¹, 42 straipsnių, 1, 3 priedų pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2¹ priedu įstatymo projektą (toliau – LBĮ projektas), Lietuvos Respublikos finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 1, 2, 101 straipsnių, VI skyriaus, priedo pakeitimo ir įstatymo V¹ skyriumi įstatymo projektą (toliau – FTĮ projektas), Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 1, 2, 3, 8, 14, 21, 32, 35, 36, 41, 49, 56, 57, 58, 581, 582, 59 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą (toliau – PSPKĮ projektas), Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 2, 3, 93, 111 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo VII skyriumi įstatymo projektą (toliau – FPRĮ projektas), Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 27 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektą (toliau – VPI projektas), Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo Nr. XIII-2221 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – JANĮ projektas), Lietuvos Respublikos finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymo Nr. IX-2127 3 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektą (toliau – FUSĮ projektas), Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl darbuotojų dalyvavimo bendrovėje po vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi“ Nr. X-1607 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo dėl darbuotojų dalyvavimo bendrovėje projektas), Lietuvos Respublikos vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi įstatymo Nr. X-1367 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – VVRPRABJĮ projektas), Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 11, 42, 43, 431, 432, 433, 437 straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIV-822 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – LBPIĮ projektas).

Įstatymų projektai (toliau kartu – įstatymų projektai) parengti siekiant įgyvendinti 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/23 dėl pagrindinių sandorio šalių gaivinimo ir pertvarkymo sistemos, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1095/2010, (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 600/2014, (ES) Nr. 806/2014 ir (ES) 2015/2365 ir direktyvos 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2007/36/EB, 2014/59/ES ir (ES) 2017/1132 (toliau – Reglamentas 2021/23) ir 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1238 dėl visos Europos asmeninės pensijos produkto (PEPP) (toliau – Reglamentas 2019/1238), nuostatas.

Įstatymų projektų tikslas – patikslinti Lietuvos banko priežiūros ir pertvarkymo funkcijų apimtį atitinkamai jas papildant PEPP paslaugų teikėjų ir platintojų priežiūros ir PSS gaivinimo ir pertvarkymo įgaliojimais.

Pagrindinis Reglamento 2021/23 tikslas – užtikrinti, kad pagrindinės sandorio šalys (toliau – PSS), susidūrusios su ekonominiais sunkumais ar kilus jų žlugimo grėsmei, nesutrikdytų Europos Sąjungos (toliau – ES) finansų sistemos ir nekeltų grėsmės finansiniam stabilumui. PSS yra vienas svarbiausių pasaulinių finansų rinkų elementų, nes jose sutelkta reikšminga dalis ES finansų sistemos finansinės rizikos. Todėl įprastinės įmonių nemokumo procedūros joms yra netinkamos, jos galėtų sutrikdyti ekonomikos funkcionavimui ypač svarbias funkcijas. Reglamentu 2021/23 buvo įtvirtinta speciali PSS gaivinimo ir pertvarkymo sistema. Ši sistema papildė ES 2014 metais nustatytą bankų gaivinimo ir pertvarkymo sistemą.

PSS gaivinimo ir pertvarkymo sistema sudaryta iš trijų elementų:

- Pasirengimas. PSS ir pertvarkymo institucijos privalės parengti gaivinimo ir pertvarkymo planus, kaip įveikti bet kokios formos finansinius sunkumus, kai nepakanka PSS turimų išteklių.

- Ankstyvoji intervencija. PSŠ turės rengti ir, priežiūros institucijos reikalavimu, atnaujinti gaivinimo planą, per nustatytą laikotarpį įgyvendinti vieną ar daugiau gaivinimo plane numatytų procedūrų ar priemonių, sušaukti savo akcininkų susirinkimą, nušalinti valdybos narį, pakeisti verslo strategiją, pakeisti teisinę ar veiklos struktūrą, laiku papildyti savo finansinius išteklius siekiant atitikti kapitalo ir prudencinius reikalavimus ir kt. Priežiūros institucijos turės galimybę įsikišti ankstyvuju etapu, t. y. prieš tai, kai problemos tampa kritinės, o finansinė padėtis nepataisomai pablogėja.

- Pertvarkymas. Jei PSŠ žlunga arba gali žlugti artimiausiu metu, nacionalinės pertvarkymo institucijos turės galimybę taikyti pertvarkymo priemones, kurios apimtų pozicijų ir nuostolių paskirstymo, nurašymo ir konvertavimo, verslo pardavimo, laikinos PSŠ priemones.

Siekiant įgyvendinti Reglamento 2021/23 nuostatas, teikiamuose įstatymų projektuose numatoma įgyvendinti šiuos uždavinius:

- nustatyti, kad Lietuvos bankas pagal Reglamentą 2021/23 atlieka PSŠ pertvarkymo ir priežiūros institucijai priskirtas funkcijas;
- papildyti galiojančiuose įstatymuose įtvirtintus pertvarkymo ir priežiūros institucijos įgaliojimus, susijusius su PSŠ gaivinimo ir pertvarkymo sistema;
- nustatyti poveikio priemones asmenims, pažeidžiantiems Reglamente 2021/23 nustatytus reikalavimus;
- nustatyti PSŠ priežiūros ir pertvarkymo funkcijų finansavimo priemonę Lietuvos banke;
- atlikti kitus būtinus galiojančių įstatymų keitimus, siekiant užtikrinti sklandų PSŠ gaivinimo ir pertvarkymo įgyvendinimą pagal Reglamentą 2021/23 ir suderinimą su nemokumą reglamentuojančiais teisės aktais.

Pagrindinis Reglamento 2019/1238 tikslas – sukurti naujos rūšies asmeninės pensijos produktą (angl. *Pan-European Personal Pension Product*) (toliau – PEPP), kuris būtų paprastas, saugus, nebrangus, skaidrus ir patrauklus vartotojams bei perkeliamas Europos Sąjungos mastu, o kartu suteiktų santaupų turėtojams daugiau galimybių pasirinkti, kaip taupyti lėšas senatvei, nukreiptų vartotojų santaupas į ilgalaikes investicijas į kapitalo rinkas ir tokiu būdu skatintų Europos Sąjungos ekonomiką.

Reglamentas 2019/1238 nustato, kad PEPP galės siūlyti įvairūs teikėjai, tokie kaip draudimo įmonės, bankai, profesinių pensijų fondai, finansų maklerio įmonės ir turto valdytojai. Pažymėtina, kad PEPP atsiradimas nepakeis ir nesuvienodins nacionalinių asmeninių pensijų sistemų, tačiau šis produktas papildys esamas valstybines, profesines ir nacionalines asmeninių pensijų sistemas.

Teikiamų įstatymų projektų tikslas – įgyvendinti Reglamentą 2019/1238, taip pat, siekiant teisinio aiškumo, patikslinti tam tikras Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo (toliau – PSPKĮ) nuostatas.

Siekiant įgyvendinti Reglamento nuostatas, numatoma įgyvendinti šiuos uždavinius:

- nustatyti, kad Lietuvos bankas įgyvendina Reglamente 2019/1238 kompetentingai institucijai nustatytas teises ir pareigas;
- atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos bankas paskiriamas atlikti kompetentingos institucijos funkcijas pagal Reglamentą 2019/1238, papildyti galiojančiuose įstatymuose nustatytus priežiūros institucijos įgaliojimus;
- nustatyti poveikio priemones (įskaitant pinigines baudas) asmenims, pažeidžiantiems Reglamente 2019/1238 nustatytus reikalavimus, bei poveikio priemonių tokiems asmenims taikymo pagrindus ir kt.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Finansų rinkų politikos departamento (direktorė Vilma Mačerauskienė (tel. (8 5) 239 0174), vyresnioji patarėja Lora

Gogelytė (tel. (8 5) 219 9306, el. p. lora.gogelyte@finmin.lt), Kapitalo rinkų skyriaus (vedėja Ramunė Radvilienė (tel. (8 5) 239 0170, el. p. ramune.radvilienne@finmin.lt) vyriausioji specialistė Ieva Vaštakaitė (tel. (8 5) 239 0128, el. p. ieva.vastakaite@finmin.lt) kartu su Lietuvos banko Teisės ir licencijavimo departamento Teisės taikymo ir teisėkūros skyriaus (viršininkė Eglė Lukošienė, tel. +370 699 85 923) vyriausiąja specialiste Romėna Urbonaitė (tel. +370 668 77 039, el. p. RUrbonaitė@lb.lt), ir vyriausiąja teisininke Kristina Sačilkienė (el. p. KSacilkienė@lb.lt), Finansinių paslaugų ir rinkų priežiūros departamento Investicinių paslaugų ir bendrovių priežiūros skyriaus (vadovas Audrius Šilgalis, tel. +370 652 61 643, el. p. ASilgalis@lb.lt) vyriausiąja specialiste Viktorija Dičpinigaitienė (el. p. VDicpinigaitiene@lb.lt) bei Finansinio stabilumo departamento Bankų pertvarkymo skyriaus (vadovė Ingrida Večerskytė (el. p. IVecerskyte@lb.lt) vyriausiąja specialiste Agnė Grigaite (el. p. AGrigaite@lb.lt)

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu Lietuvos nacionalinėje teisėje nėra PSŠ gaivinimo ir pertvarkymo reguliavimo. Nustatytas tik bankų, centrinių kredito unijų ir kitų tam tikrų finansų sektoriaus subjektų gaivinimo ir pertvarkymo reguliavimas. Šių įstaigų pertvarkymo institucijos funkcijas atlieka Lietuvos bankas pagal Lietuvos Respublikos finansinio tvarumo įstatymą (toliau – FTĮ).

Šiuo metu papildomo savanoriško pensijų kaupimo organizavimo sąlygas ir tvarką bei šios veiklos valstybinės priežiūros standartus nustato PSPKĮ. PSPKĮ, be kita ko, nustato priežiūros institucijos funkcijas ir teises prižiūrėti papildomo savanoriško pensijų kaupimo produktus teikiančių subjektų veiklą, poveikio priemones už PSPKĮ pažeidimus bei šių poveikio priemonių taikymo pagrindus ir kt.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Su Reglamentu 2021/23 įgyvendinimu susiję pakeitimai

Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo pakeitimai

LBĮ projekto tikslas - patikslinti Lietuvos banko priežiūros ir pertvarkymo funkcijų apimtį atitinkamai jas papildant PEPP paslaugų teikėjų ir platintojų priežiūros ir PSŠ gaivinimo ir pertvarkymo įgaliojimais.

Siūloma papildyti Lietuvos banko įstatymo 8 straipsnį nustatant, kad Lietuvos bankas atlieka PSŠ pertvarkymo institucijai paskirtas funkcijas pagal Reglamentą 2021/23. LBĮ projektu siūloma papildyti Lietuvos banko įstatymo 42 straipsnyje nurodytą Lietuvos banko prižiūrimų finansų rinkos dalyvių sąrašą, įtraukiant į jį PSŠ. Taip pat Lietuvos banko įstatymo 1 priedą, nustatantį finansų rinkos dalyvius, mokančius įmokas finansų rinkos priežiūros išlaidoms padengti, įmokų bazę ir maksimalius įmokų dydžius, siūloma papildyti įtraukiant į jį PSŠ ir nustatant maksimalų įmokos dydį – 25 000 Eur.

Siekiant užtikrinti PSŠ pertvarkymo institucijos veiklos finansavimą, siūloma papildyti Lietuvos banko įstatymo 21¹ straipsnį nuostata, kad PSŠ pertvarkymo institucijos su vidaus administravimu susijusi veikla finansuojama Lietuvos banko lėšomis. Tokiu būdu būtų sprendžiama problema, kai, nesant nė vienos Lietuvoje įsisteigusios PSŠ, Lietuvos bankas negalėtų susirinkti įmokų, reikalingų PSŠ pertvarkymo institucijos vidaus administravimo išlaidoms padengti.

Nors šiuo metu Lietuvoje nėra įsisteigusių PSŠ, vis dėlto būtina įtvirtinti reguliavimą, kuris būtų taikomas, jei Lietuvoje bent viena PSŠ įsisteigtų. Atsižvelgiant į tai ir siekiant teisinio reguliavimo tęstinumo, siūloma Lietuvos banko įstatymo 21¹ straipsnį papildyti 7 dalimi, nustatant, kad 21¹ straipsnio nuostatos, nustatančios finansų sektoriaus subjektų pertvarkymo institucijos veiklos finansavimą, *mutatis mutandis* būtų taikomos PSŠ pertvarkymo institucijai. Taip pat siūloma papildyti Lietuvos banko įstatymą 2¹ priedu, nustatančiu finansų rinkos dalyvius (tai būtų PSŠ),

mokančius įmokas PSŠ pertvarkymo institucijos išlaidoms padengti, ir maksimalų jų mokamų įmokų dydį (25 000 Eur).

Pažymėtina, kad siūlomas nustatyti įmokų finansų rinkos priežiūros išlaidoms ir pertvarkymo institucijos išlaidoms padengti dydis (25 000 Eur) pasirinktas atsižvelgiant į tikėtinas priežiūros institucijos preliminarai apskaičiuotas sąnaudas, kurias patirtų priežiūros ir pertvarkymo institucija. Kadangi PSŠ priežiūra (ir jos sąnaudos) būtų analogiška ar labiausiai artima kitų Lietuvoje veikiančių rinkos infrastruktūros subjektų (reguliuojamos rinkos, centrinio vertybinių popierių depozitoriumo) priežiūrai (ir sąnaudoms), siūloma nustatyti fiksuotą maksimalų 25 000 eurų įmokos už priežiūrą dydį. Remiantis išdėstytais argumentais siūloma nustatyti PSŠ analogiško dydžio įmokas už pertvarkymo funkcijas (sąnaudas).

Atitinkamai siūloma nustatyti, kad minėtas reguliavimas įsigaliotų kitą darbo dieną po Lietuvos banko pranešimo apie pirmąją Lietuvos banko pagrindinei sandorio šaliai išduotą veiklos leidimą Teisės aktų registro tvarkytojui.

Patikslinamas LBĮ 3 priedas įtraukiant į jį Reglamentą 2021/23.

Lietuvos Respublikos finansinio tvarumo įstatymo pakeitimai

Siekiant įgyvendinti Reglamento 2021/23 nuostatas, siūloma FTĮ papildyti nauju V¹ skyriumi, kuriame išdėstomos specialios nuostatos dėl PSŠ: Lietuvos bankas, turintis bankų ir kitų finansų sektoriaus subjektų pertvarkymo institucijos įgaliojimus, paskiriamas PSŠ pertvarkymo institucija, Finansų ministerija paskiriama kompetentinga ministerija. Šiame skyriuje taip pat detalizuojama PSŠ pertvarkymo institucijos sprendimų apskundimo tvarka, PSŠ pertvarkymo institucijos ir jos darbuotojų neteisėtais veiksmais padarytos žalos atlyginimo tvarka ir kt. Siekiant įgyvendinti Reglamento 2021/23 nuostatas dėl atsakomybės už jo nuostatų pažeidimus, siūloma FTĮ atitinkamus straipsnius papildyti nuorodomis į Reglamentą 2021/23, taip nustatant priežiūros ir pertvarkymo institucijoms teisinį pagrindą nagrinėti Reglamento 2021/23 nuostatų pažeidimus ir taikyti poveikio priemones už nustatytus pažeidimus – viešai paskelbti apie pažeidimą ir jį padariusį asmenį, įspėti dėl pažeidimo ir nurodyti per nustatytą terminą nutraukti pažeidimą, laikinai nušalinti ar nušalinti PSŠ ar kito Reglamente 2021/23 nurodyto subjekto valdymo organo narį, vyresniosios vadovybės narį arba bet kurį kitą fizinį asmenį, kuris laikomas atsakingu už padarytą pažeidimą, nuo pareigų ar skirti jam baudą. Baudos, kurias būtų galima skirti už pažeidimus, nustatytos FTĮ 119 straipsnyje (juridiniams asmenims – iki 10 procentų bendrųjų metinių pajamų, juridinio asmens vadovams ir kitiems fiziniais asmenims – iki 5 milijonų eurų; baudų dydis nustatomas atsižvelgiant į bendrųjų metinių pajamų dydį, taip pat kitas aplinkybes, nurodytas minėtame straipsnyje). FTĮ 117 straipsnį siūloma papildyti nustatant priežiūros ir pertvarkymo institucijoms teisę reikalauti, kad PSŠ ir kiti Reglamente 2021/23 nurodyti subjektai (tarpuskaits nariai) joms teiktų visą informaciją, reikalingą FTĮ arba Reglamento 2021/23 pažeidimams tirti. Taip pat nustatoma teisė atlikti Reglamento 2021/23 pažeidimams tirti reikalingus patikrinimus.

Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo pakeitimai

Siekiant įgyvendinti Reglamento 2021/23 nuostatas FPRĮ siūloma papildyti nauju VI¹ skyriumi, reglamentuojančiu PSŠ veiklos ir bankroto proceso ypatumus – informavimo apie PSŠ neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą ypatumus, sąlygas pripažinti PSŠ nemokia, PSŠ kreditorių reikalavimų tenkinimo eilę (taikant Lietuvos Respublikos bankų įstatymo 87 straipsnyje nustatytą kreditorių reikalavimų tenkinimo eilę *mutatis mutandis*), PSŠ laikinojo administratoriaus skyrimo tvarką ir ankstyvosios intervencijos priemonių PSŠ taikymo tvarką. Taip pat siūloma papildyti FPRĮ 93 straipsnį, nustatant, kad priežiūros institucija PSŠ išduoda licencijas (veiklos leidimus) ar panaikina jų galiojimą, stebi, analizuoja, tikrina ir kitaip prižiūri PSŠ veiklą, atlieka priežiūros institucijai priskirtas funkcijas, nustatytas Reglamente 2021/23, bei turi kitokių įgaliojimų ir teisių, nustatytų šiame reglamente. FPRĮ projektu siūloma papildyti FPRĮ 111 straipsnyje nurodytą priežiūros institucijos taikomų poveikio priemonių sąrašą, nustatant priežiūros institucijos teisę paskirti PSŠ laikinąjį administratorių.

Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl darbuotojų dalyvavimo bendrovėje po vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi“ ir Lietuvos Respublikos vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi įstatymo pakeitimai

Įstatymo dėl darbuotojų dalyvavimo bendrovėje ir VVRPRABJĮ projektais atliekami pakeitimai į įstatymų netaikymo sritį įtraukiant PSS, kurioms taikomos Reglamento 2021/23 V antraštinės dalies nuostatos.

Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo pakeitimai

VPI projektu siūloma papildyti Vertybinių popierių įstatymo 27 straipsnį nustatant, kad pareiga teikti privalomą oficialų siūlymą netaikoma, kai balsų riba peržengiama taikant Reglamentą 2021/23.

Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo pakeitimai

JANĮ projektu siūloma papildyti Juridinių asmenų nemokumo įstatymo 1 straipsnį, nurodant, kad šio įstatymo nuostatos, reguliuojančios juridinių asmenų restruktūrizavimo procesą, netaikomos PSS.

Lietuvos Respublikos finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymo pakeitimai

Siekiant įtvirtinti šio įstatymo taikymą PSS, FUSĮ projektu siūloma papildyti Finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymo 3 straipsnio 8 dalį nustatant, kad įstatymas PSS taikomas tiek, kiek FTĮ nenustato kitaip.

Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 11, 42, 43, 43¹, 43², 43³, 43⁷ straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIV-822 pakeitimas

Siekiant teisinio aiškumo, LBIPĮ projektu siūloma papildyti šio įstatymo 42 straipsnio 2 dalį į prižiūrimų finansų rinkos dalyvių sąrašą įtraukiant PSS.

Su Reglamento 2019/1238 įgyvendinimu susiję pakeitimai

Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo pakeitimai

Reglamentu įtvirtinamas PEPP pagal savo pobūdį ir savybes priskirtinas savanoriškam pensijos kaupimo produktui, todėl siūloma Reglamento nuostatas nacionalinėje teisėje įgyvendinti jas įtvirtinant PSPKĮ, kuris reglamentuoja PEPP analogišką Lietuvoje vykdomą vadinamosios III pakopos pensijų kaupimo produktų teikimą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir siekiant teisinio aiškumo ir nuoseklumo, siūloma papildyti galiojančio PSPKĮ 2 straipsnį įtraukiant į jį naujas sąvokas „Europos asmeninės pensijos produkto teikėjas“ ir „Europos asmeninės pensijos produkto platintojas“. Įgyvendinant Reglamento 34 straipsnio 6 dalies nuostatą dėl kvalifikacinių reikalavimų konsultacijas dėl PEPP teikiantiems asmenims, siūloma papildyti PSPKĮ 14 straipsnio 7 dalį nustatant, kad priežiūros institucijai suteikiama teisė nustatyti asmenų, veikiančių kaip PEPP teikėjai ir platintojai, kvalifikacinius reikalavimus. Reglamento 37 straipsniu numatoma galimybė valstybėms narėms nustatyti, kad PEPP teikėjai pateiktų santaupų turėtojams papildomas pensijų išmokų prognozes. Atsižvelgiant į tai, kad analogiškos nuostatos įtvirtintos PSPKĮ, siūloma pasinaudoti tokia galimybe ir PSPKĮ 14 straipsnį papildyti nustatant, kad šio straipsnio 3 ir 4 dalyse įtvirtintos nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir PEPP teikėjams.

Pagal Reglamento 62 straipsnį valstybės narės įpareigojamos užtikrinti kompetentingų institucijų priežiūros ir tyrimo įgaliojimus, kurių reikia jų funkcijoms vykdyti.

PSPKĮ įtvirtintos priežiūros institucijos funkcijos ir teisės prižiūrėti pensijų kaupimo veiklą reglamentuojančių teisės aktų laikymąsi, įskaitant teisę skirti poveikio priemones, bei šių poveikio priemonių skyrimo pagrindai.

Igyvendinant Reglamento nuostatas, siūloma papildyti PSPKĮ 56 straipsnį ir nustatyti, kad priežiūros institucija atlieka ir PEPP teikėjų bei PEPP platintojų priežiūrą, taip pat papildyti šio straipsnio 2 dalį nustatant, kad priežiūros institucija jai pavestas funkcijas atlieka vadovaudamasi ir Reglamentu. Analogiški papildymai siūlomi ir PSPKĮ 57 straipsnyje.

Taip pat siūloma papildyti PSPKĮ 58 straipsnį, reglamentuojantį priežiūros institucijos teises nagrinėjant pensijų kaupimo veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, ir nustatyti, kad priežiūros institucija turi teisę duoti privalomus nurodymus ir PEPP teikėjams bei platintojams, jei nustatomi šiame straipsnyje nurodyti pažeidimai.

Pagal Reglamento 67 straipsnį valstybės narės įpareigojamos suteikti įgaliojimus priežiūros institucijoms taikyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias administracines sankcijas ir kitas administracines priemones už šio Reglamento nuostatų pažeidimus, taip pat nurodomi atvejai, kada taikomos atitinkamos poveikio priemonės, nustatomos baudos ir jų dydžiai. PSPKĮ 58¹, 58² ir 59 straipsniuose įtvirtinta priežiūros institucijos teisė skirti asmenims poveikio priemonės (sankcijas) ir baudas už įstatymo pažeidimus, taip pat nustatyti atvejai, kada taikomos atitinkamos poveikio priemonės.

Siekiant įgyvendinti Reglamento nuostatas, siūloma papildyti PSPKĮ 58¹ straipsnį ir nustatyti poveikio priemonės bei priežiūros institucijos teisę laikinai sustabdyti (apriboti) PEPP teikėjų ir platintojų akcininko balsavimo teisę, taip pat papildyti 58² straipsnio nuostatas ir nustatyti priežiūros institucijos teisę skirti poveikio priemonės ir už Reglamento pažeidimus. Taip pat siūloma papildyti PSPKĮ 59 straipsnį, reglamentuojantį baudų skyrimo principus, nustatant, kad už Reglamento pažeidimus priežiūros institucija skiria Reglamento 67 straipsnyje nustatyto dydžio baudas.

Taip pat siūloma papildyti PSPKĮ priedą įtraukiant į jį Reglamentą.

Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo pakeitimai

Siūloma papildyti galiojantį LBĮ 42 straipsnį, jame papildant prižiūrimų rinkos dalyvių sąrašą PEPP teikėjais bei platintojais, taip pat papildant teisės aktų, nustatančių Lietuvos banko funkcijas atliekant atitinkamų rinkos dalyvių priežiūrą, sąrašą nuoroda į Reglamentą.

Taip pat papildomas LBĮ 1 priedas, nustatant maksimalų už priežiūrą mokamų įmokų dydį, kuris būtų taikomas kitiems PEPP teikėjams ir platintojams, išleidžiantiems ar platinantiems produktus, nepatenkančius į šiame priede nurodytą įmokų bazę. Siūlomas nustatyti įmokos dydis – 1 000 eurų – pasirinktas atsižvelgiant į tikėtinas priežiūros sąnaudas, kurias patirtų priežiūros institucija.

Patikslinamas LBĮ 3 priedas įtraukiant į jį Reglamentą 2019/1238.

Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 11, 42, 43, 43¹, 43², 43³, 43⁷ straipsnių ir 1, 3 priedų pakeitimo įstatymo Nr. XIV-822 pakeitimas

Siekiant teisinio aiškumo, LBĮPĮ projektu siūloma papildyti šio įstatymo 42 straipsnio 2 dalį į prižiūrimų finansų rinkos dalyvių sąrašą įtraukiant PEPP teikėjus ir platintojus.

Kiti Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo pakeitimai

PSPKĮ 1 straipsnio 2 dalies, 3 straipsnio 4 dalies ir 32 straipsnio 2 dalies pakeitimai yra techninio pobūdžio, t. y. keičiamas II pakopos pensijų fondų pavadinimas: iš valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies pensijų fondų į tikslinių pensijų fondų dalyvių grupių pensijų fondus ir pensijų turto išsaugojimo pensijų fondus (dėl 2019 m. įvykdytos pensijų sistemos pertvarkos ir pasikeitusių sąvokų Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatyme).

PSPKĮ 8 straipsnio 10 punkto, 21 straipsnio 6, 7 dalių ir 57 straipsnio 2 punkto pakeitimai atliekami siekiant patikslinti, kad pensijų fondų taisyklių pakeitimai ne tvirtinami, o suderinami su priežiūros institucija, tokiu būdu siekiant supaprastinti procesą, taip pat papildoma, kokia informacija apie atliktus pensijų fondų taisyklių atnaujinimus turi būti pateikiama priežiūros institucijai. Svarbu atkreipti dėmesį, kad pakeitimais nėra sumažinama valdymo įmonės atsakomybė ar pensijų fondų dalyvių apsauga, nes tuo atveju, kai pensijų fondo taisyklės tvirtinamos pirmą kartą, išliktų ta pati

šiuo metu galiojanti jų tvirtinimo procedūra. Tačiau, siekiant supaprastinti procesą, vėliau tikslinant ir keičiant taisykles, būtų taikoma nauja derinimo tvarka, pagal kurią, jei Lietuvos bankas per nustatytą terminą nepareikštų prieštaravimo, taisyklių pakeitimai būtų laikomi suderintais. Lietuvos bankas ir toliau analizuos visus pensijų fondų taisyklių pakeitimus, tačiau atsisakys perteklinio jų pakeitimų tvirtinimo proceso, nesumažinant priežiūros lygio ar valdymo įmonės atsakomybės.

Kiti pakeitimai:

Siūlomi ir kiti bendri visiems įstatymų projektams techninio pobūdžio patikslinimai, pvz., papildytos, išbrauktos ar patikslintos nuorodos į Europos Sąjungos teisės aktus ir pan.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Numatoma, kad įstatymų projektai neturės neigiamų pasekmių, nes jų nuostatomis siekiama užtikrinti visišką Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų suderinamumą.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti įstatymų projektai neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priėmus įstatymų projektus, bus efektyviau sprendžiamos problemos, su kuriomis susiduria PSŠ, neperkeliant finansinės naštos mokesčių mokėtojams, išvengiant neigiamo poveikio finansų sektoriuje ir išsaugant finansinį stabilumą. Įgyvendinus Reglamentą 2021/23 bus sustiprintas investuotojų ir verslo pasitikėjimas finansų rinka.

Taip pat reglamentavimas bus labiau pritaikytas PEPP teikimui ir platinimui Lietuvoje. Suvienodinus sąlygas ir reikalavimus, galimybė perkelti šį produktą iš vienos Europos Sąjungos valstybės narės į kitą sudarys palankesnes sąlygas gyventojų mobilumui darbo ir profesiniais tikslais, taip pat prisidės prie investicijų į kapitalo rinkas kuriant ilgalaikius investicinius produktus – savanoriško ilgalaikio pensijų kaupimo sistemas.

8. Ar įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymų projektus, kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas, o projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymų projektų sąvokos bus suderintos Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Teikiamiems įstatymų projektams įgyvendinti bus parengti ir priimti Lietuvos banko teisės aktai.

Lietuvos bankas Lietuvos banko valdybos nutarimu nustatytą prižiūrimų finansų rinkos dalyvių įmokų apskaičiavimo metodiką ir mokėjimo tvarką bei įmokų pertvarkymo institucijos veiklai finansuoti mokėjimo tvarką pakeis Lietuvos Respublikoje pradėjus veiklą PSS.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymams įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymų projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Pagrindinės sandorio šalys“, „pertvarkymo institucija“, „kompetentinga ministerija“, „Europos asmeninės pensijos produktas“, „Europos asmeninės pensijos produkto teikėjai“, „Europos asmeninės pensijos produkto platintojai“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Papildomi įstatymų projektų pagrindimai ir paaiškinimai nereikalingi.
